

Yhteenveto vastauskirjeestä – Vaikutukset Deatnu-/Tenojokeen

Finnmarkin lääninhallitus kiittää Suomen ympäristöviranomaisia ja Rajavesikomissiota saamistaan kommentteista. Seuraavassa esitetään kokonaisarvio vaikutuksista Hárrejohkaan/Harrelviin ja mahdollisista rajat ylittävistä vaikutuksista Deatnuun/Tenojokeen, perustuen toteutettuun luonnon monimuotoisuuden vaikutusten arviointiin (helmikuu 2026).

1. Hárrejohka/Harrelv ja sen yhteys Deatnu/Tenojokeen

Hárrejohka/Harrelv on pieni Deatnu-/Tenojoen sivujoki, jonka anadrominen osuus on noin 4 km. Joella on dokumentoitu merkitys meritaimenen, nieriän ja todennäköisesti hieman vähemmässä määrin lohen kutu- ja kasvualueena, ja se kuuluu siten sivujokien kokonaisuuteen, joka edistää Deatnun/Tenon vesistön kokonaislohi- ja meritaimenkantaa.

Joen ekologinen tila on rekisteröity erittäin hyväksi, ja se on osa Tenon vesistöä, joka on suojeltu vesistö ja kansallinen lohivesistö.

2. Arvio vaikutuksista kaloihin, vesiympäristöön ja Tenojokeen

Vaeltavat kalat (lohi, meritaimen, nieriä)

- Nykyisten sillanpilarien poistaminen ja uuden ilmasillan rakentaminen parantavat veden virtausta nykytilanteeseen verrattuna.
- Virtausolosuhteet muuttuvat vain paikallisesti, ilman että vesiympäristö heikkenee, ja anadromisten kalojen kasvuolosuhteet sekä Hárrejohka/Harrelv säilyvät edelleen kalojen kasvu- ja kutualueina.
- Deatnu-/Tenojoen alajuoksulla ei odoteta mitattavia vaikutuksia, edellyttäen että toimenpiteet toteutetaan kuvatulla tavalla.

Sedimenttikuormitus ja sameus

- Toimenpiteiden seurauksena sedimentin kulkeutuminen voi tilapäisesti lisääntyä rakennusvaiheessa.
- Joella tehtävät työt on suoritettava matalan virtaaman aikoina ja kutukauden ja kalojen vaelluksen pääkauden ulkopuolella (työt on saatava päätökseen 1. lokakuuta mennessä).
- Jokeen sijoitettavien massojen on oltava vapaita hienojakoisista ja terävistä hiukkasista, ja toteutetaan toimenpiteitä kulumisen estämiseksi.
- Vaikutustenarvioinnissa katsotaan, että vaikutukset ovat lyhytaikaisia ja rajoittuvat toimenpidealueelle.

Rantakasvillisuus

- Rekisteröityyn tulvametsätyyppiin (VU) kohdistuu väliaikaisia ja rajoitettuja vaikutuksia väliaikaisen tien rakentamisen yhteydessä.
- Alueet on palautettava ennalleen paikallisilla maamassoilla ja istuttamalla pajua nopean palautumisen varmistamiseksi.
- Reunakasvillisuutta ei saa poistaa pesimäaikana (1.5.–31.7.).
- Kuollut puu on säilytettävä, varastoitava väliaikaisesti ja palautettava jokimaisemaan siellä, missä sitä esiintyy. Kuollut puu ja kaadetut puut on palautettava tulvametsämaalle suunnitelman mukaisesti.

Kumulatiiviset vaikutukset

Selvityksessä arvioidaan, että:

- Toimenpiteet ovat laajuudeltaan pieniä,
- Pääasiassa väliaikaisia,
- eivät vaikuta pysyvästi lajeihin tai ekologisiin prosesseihin
- eikä niiden odoteta lisäävän Deatnu-/Tenojoen tai anadromisten kalakantojen kokonaisuormitusta.

3. Rajat ylittävät vaikutukset (Espoon yleissopimus)

Toteutetun selvityksen mukaan:

- Työ aiheuttaa paikallisia vaikutuksia Hárrejohkassa/Harrelvissä rakennusvaiheen aikana.
- Toimenpidealueesta on 1,4 km Deatnu-/Tenojokeen, ja toimenpiteet on suunniteltu siten, että sedimenttien kulkeutuminen pääjokeen estyy. Mahdolliset pääjokeen kulkeutuvat sedimentit ovat vähäisiä ja huomattavasti pienempiä kuin vesistöön maalta tulevat luonnolliset sedimenttimäärät.
- Hankkeen valmistuttua vesistö palautuu lähes nykyiseen tilaansa.
- Hankkeella ei ole tunnistettu vaikutuksia, joilla olisi odotettavissa havaittavaa vaikutusta Tenojokeen, ei fyysisesti, ekologisesti eikä vaelluskalojen kannalta.

Tämän perusteella hankkeen ei katsota aiheuttavan rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia.

4. Kokonaisarvio

Vaikutustenarvioinnin johtopäätös on seuraava:

Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ovat merkityksettömiä sekä Hárrejojkassa/Harrelvissä että Deatnu-/Tenojoessa.

Joitakin väliaikaisia vaikutuksia rakennusvaiheessa, mutta kaikkien vaikutusten arvioidaan olevan palautuvia (alueelle tehdyt muutokset palautetaan nopeasti) ja lyhytaikaisia.

Ei pysyviä vaikutuksia loheen, meritaimeneen tai muihin vesieläinlajeihin, hieman vaikutuksia rakennusvaiheessa.

Ei odotettavissa olevia rajat ylittäviä vaikutuksia

Lieventävät toimenpiteet ovat kattavia ja hyvin sovitettuja Tenon vesistön haavoittuvuuteen.

5. Päätös

Finnmarkin lääninhallitus vahvistaa, että Suomelle ja Rajavesistökomissiolle tiedotetaan jatkuvasti suunnitteluprosessin etenemisestä. Suomen viranomaisten huomautukset on arvioitu, ja ne on suurelta osin jo otettu huomioon suunnitelman määräyksissä, toteutusvaatimuksissa ja lieventävissä toimenpiteissä, kuten selvityksessä kuvataan.